

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 279/20	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1		
1. CZEŚĆ WSTĘPNA			
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji			
Sąd Okręgowy Szczecin z dnia 15 września 2020 r., sygn. akt III Ko 5/20			
1.2. Podmiot wnoszący apelację			
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego			
# oskarżyciel posiłkowy			
# oskarżyciel prywatny			
# obrońca			
# oskarżony albo skazany w sprawie			

o wydanie wyroku łącznego			
# inny			
1.3. Granice zaskarżenia			
1.1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.1.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego		

	w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		

#	uchylenie	#	zmiana	
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy				
1.5. Ustalenie faktów				
1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.	D. O. - wnioskodawca	Sąd Apelacyjny nie przeprowadzał dowodów, ani nie dokonywał odmiennej oceny dowodów przeprowadzonych w I instancji.		
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				
1.6. Ocena dowodów				

1.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów			
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
1.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)			
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków			
Lp.	Zarzut		
3.1.	- naruszenie prawa materialnego tj. art. 8 ust. 4 w zw. z art. 1 w zw. z art. 2a ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	

rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U.z 2018 r., poz.2099t.j.) polegającego na niezasadnym przyjęciu, że wcześniejsze zasądzenie zadośćuczynienia na rzecz wnioskodawcy na podstawie ustawy lutowej nie wytworzyło stanu rzeczy osądzonej (res iudicata) i umożliwiło na zasadzie słuszności, zasądzenie na jej rzecz uzupełniającego zadośćuczynienia za krzywdę, podczas gdy prawidłowa wykładnia art. 8 ust. 4 ustawy lutowej prowadzi do wniosku, że nie ma on zastosowania w przypadku wcześniejszego zasądzenia rekompensaty na podstawie przepisów tej ustawy,

- obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia tj. art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. poprzez błędne przyjęcie, iż w przedmiotowej sprawie nie zachodzi przesłanka powaga rzeczy osądzonej i

	<p>tym samym nie zaistniała podstawa do umorzenia postępowania w zakresie żądania uzupełniającego zadośćuczynienia mimo, że wnioskodawczyni po uzyskaniu na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. z 2018 r., poz.2099 t.j.) zadośćuczynienia za niesłuszne skazanie przez organy byłego ZSRR, ponownie wystąpiła o zasądzenie uzupełniającego zadośćuczynienia za krzywdę na podstawie art. 8 ust. 4 ww. ustawy.</p>			
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>Apelacja prokuratora zasługiwała na uwzględnienie.</p> <p>Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z 23 lutego</p>				

1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego osobie wobec której stwierdzono nieważność orzeczenia albo wydano decyzję o internowaniu w związku z wprowadzeniem w dniu 13 grudnia 1981 r. w Polsce stanu wojennego, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wynikłe z wykonania orzeczenia albo decyzji.

Wnioskodawca D. O. otrzymała już finansową rekompensatę za doznaną krzywdę, albowiem na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 19 kwietnia 1999 r., sygn. akt III Ko 622/98 przyznano wymienionej od Skarbu Państwa kwotę 13.450 zł tytułem zadośćuczynienia za niesłuszne skazanie przez organ byłego ZSRR i nie

orzeczono wówczas
odszkodowania
pomimo, że wniosek
w ten przedmiocie
został złożony.
Należy przy tym
zauważyć, iż w
czasie orzekania w
tym przedmiocie
obowiązywała górna
granica wysokości
przyznawanego
świadczenia.

Zgodnie z art. 8
ust. 1a ustawy
odszkodowanie za
poniesioną szkodę
i zadośćuczynienie
za doznaną krzywdę
nie mogły łącznie
przekroczyć kwoty
25 000 zł. Wyrokiem
Trybunału
Konstytucyjnego z
dnia 1 marca
2011 roku przepis
ten został uznany
za niezgodny z
Konstytucją, w
wyniku czego stracił
moc z dniem 10
marca 2011 roku.

W pierwszej
kolejności zważyć
należy, iż podstawą
nowych roszczeń,
nie objętych powagą
rzeczy osądzonej, nie
są nowe dowody,
ale roszczenia, które
wynikają z nowych
okoliczności
faktycznych
powstałych po
wydaniu wyroku
(postanowienie
Sądu Najwyższego
z dnia 14 marca
2012r., II CSK

304/11). Tym samym, błędnie Sąd Okręgowy w Szczecinie wskazał, iż przepis art. 8 ust. 4 ustawy z 23.02.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego zostało przez stronę wykazane, tak aby uznać, iż D. O. poniosła nową, nieznaną w tym postępowaniu szkodę lub odniosła nową krzywdę.

Oceniając zatem zakres powagi rzeczy osądzonej, jaki wywołał wyrok z dnia 19 kwietnia 1999 r., w sprawie III Ko 622/98 zasądzające od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy zadośćuczynienie za doznane krzywdy, istotne znaczenie ma sentencja orzeczenia, zaś motywy mają charakter jedynie pomocniczy pozwalający na ustalenie granic powagi rzeczy osądzonej. Powaga rzeczy osądzonej zachodzi zaś wówczas, gdy zachodzi tożsamość

podstaw
faktycznych, jak i
prawnych. Nie budzi
zatem wątpliwości,
iż taka tożsamość
zachodzi, bowiem
podstawą żądań
wnioskodawcy jest
tożsamy art. 8 ust.
1 ustawy lutowej.
Dlatego należało
podzielić pogląd
Sądu Apelacyjnego
we Wrocławiu z dnia
8 sierpnia 2010r.,
sygn. II AKa 190/10,
że na gruncie ustawy
lutowej „powaga
rzeczy osądzonej
będzie zachodzić
wówczas, gdy
wnioskodawca
ponownie wystąpi
o to samo, a
więc gdy zażąda
uzupełniającego
odszkodowania z art.
8 ust. 4, podczas
gdy już wcześniej
występował o to
samo roszczenie,
albo gdy wystąpi
z roszczeniem z
art. 8 ust. 1,
gdy już wcześniej
występował z takim
żądaniem”.

Tożsamość
podstawy prawnej
żądania w
powiązaniu z tym
samym zdarzeniem
faktycznym, jakim
jest wykonanie
unieważnionego
wyroku w sposób
jednoznaczny
prowadzi do
akceptacji

wyrażonego powyżej poglądu.

Równie przekonujący jest pogląd wyrażony w przywołanym przez apelującego orzeczeniu Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2019 r. IV KK 14/18, wskazujący, iż treść przepisu art. 8 ust. 4 ustawy lutowej stanowi odstępstwo od zasady res iudicata. Nie zachodzi tym samym przeszkoda w postaci powagi rzeczy osądzonej w sytuacji, gdy wnioskodawca, który uprzednio uzyskał odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne skazanie w oparciu o przepis art. 487 d.k.p.k., bądź art. 552 § 1 k.p.k. lub w oparciu o przepisy prawa cywilnego, wystąpi następnie na podstawie art. 8 ust. 4 ustawy lutowej o przyznanie dalszej rekompensaty za szkodę i krzywdę wynikłe z wykonania orzeczenia, którym przypisano mu czyn związany z jego działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Jednakże bez uszczerbku dla

poczynionych
rozważań należy
stwierdzić, że:
negatywna
przesłanka
procesowa w postaci
powagi rzeczy
osądzonej (art. 17
§ 1 pkt 7
k.p.k.) zachodzi,
gdy wnioskodawca
uzyskał wcześniej na
podstawie
przepisów ustawy
lutowej (np. art. 8
ust. 1) rekompensatę
za represje, jakie go
dotknęły z tytułu
takiej działalności, a
następnie wystąpił o
zasądzenie
uzupełniającego
odszkodowania i
zadośćuczynienia na
podstawie art. 8
ust. 4 tej ustawy,
przy braku nowego
(innego) tytułu
prawnego
(postanowienie SN
z 10.04.2019 r., IV
KK 14/18, LEX nr
2671045).

Dalej wskazać
należy, iż
niewątpliwie ustawa
lutowa w dwóch
przepisach daje
różne podstawy
dochodzenia
odszkodowania i
zadośćuczynienia,
czy to z tytułu
rehabilitacyjnego
uchylenia wyroku w
wyniku wznowienia
postępowania lub
kasacji, czy to z
tytułu

unieważnienia
wyroku. Różne
podstawy prawne
i brak tożsamości
faktycznej
uzasadniają
przyjęcie braku
stanu powagi rzeczy
osądzonej w
rozumieniu art. 366
k.p.k., co zresztą
wprost wynika z
art. 8 ust. 4
ustawy lutowej.
Ta część rozważań
przytoczona została
z uwagi na to,
że w niniejszym
przypadku nie
zaistniała
okoliczność opisana
w art. 8 ust.
4 ustawy lutowej,
bowiem wobec D.
O. nie doszło do
wznowienia
postępowania, ani
uchylenia wyroku
w drodze kasacji,
zaś unieważnienie
wyroku uzasadnia
tylko jednokrotne
skorzystanie z drogi
dochodzenia
roszczeń w trybie
art. 8 ust. 1, co
wnioskodawca już
wykorzystała.

Dlatego niezależnie
od tego, czy powagę
rzeczy osądzonej
oceniać będziemy
z punktu widzenia
przepisów
procedury cywilnej
(art. 366 k.p.c.),
czy procedury karnej
(art. 17 §1 pkt
7 k.p.k.), dojdziemy

<p>do ustalenia, że należało zaskarżone orzeczenie zmienić a postępowanie w zakresie zasądzonego na rzecz wymienionej zadośćuczynienia na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzyć. .</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez umorzenie postępowania w zakresie dochodzonego uzupełniającego zadośćuczynienia, a w pozostałym zakresie o utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.</p>		
<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>		
<p>4.1.</p>	<p>Nie zaistniały okoliczności</p>	

	podlegające uwzględnieniu z urzędu.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności		
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
1.7. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy		
1.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji		
5.2.1.	Przedmiot i zakres zmiany	
Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2022 r., sygn. akt II AKa 279/20 : I. Uchylił wyrok w zaskarżonej części co do zadośćuczynienia dochodzonego na podstawie art. 8		

ust. 4 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego i na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zw. z art. 414 § 1 k.p.k. postępowanie w tej części umorzył,

II. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczyni D. O. kwotę 240 zł (dwustu czterdziestu) złotych tytułem zwrotu kosztów ustanowienia pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym oraz kwotę 202,40 (dwustu dwóch i 40/100) złotych tytułem zwrotu kosztów dojazdu na rozprawę odwoławczą,

III. koszty postępowania odwoławczego ponosi Skarb Państwa.

Zwięźle o powodach zmiany

Wszystkie powody takiego postąpienia

sądu ad quem zostały szczegółowo przedstawione we wcześniejszych akapitach niniejszego uzasadnienia.			
1.9. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji			
1.1.7. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia			
5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia			
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia			
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia			

5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.	
Zwiężle o powodach uchylenia			
1.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania			
1.10. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
6. Koszty Procesu			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
7. PODPIS			
SSA Jacek Szreder SSA Janusz Jaromin SSA Stanisław Kucharczyk			

1.11. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		

Podmiot wnoszący apelację	Prokuratura Okręgowa Szczecin		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja			
0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej		

	orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
0.1.1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana